

4. Finančno poslovanje

4.1. Podlage in pogoji poslovanja

S finančnim načrtom Zavoda za leto 2004, ki ga je sprejela skupščina Zavoda oktobra 2003 in dala nanj soglasje Vlada Republike Slovenije novembra 2003, so bili določeni prihodki v znesku 396,1 milijarde tolarjev, odhodki v znesku 410,5 milijarde tolarjev in primanjkljaj v višini 14,4 milijarde tolarjev. S ciljem, da bi ustavili nadaljevanje negativnih finančnih gibanj, predvsem pa, da ne bi presegli načrtovanega in s strani Vlade Republike Slovenije dovoljenega zadolževanja v letu 2004, so bili sprejeti kratkoročni ukrepi, ki so vodili k temu cilju.

Že v prvi polovici leta 2004 so ocene poslovanja kazale na ugodnejša gibanja v porabi sredstev od načrtovanih. Zato je upravni odbor, na osnovi 22. člena statuta Zavoda, prerazporedil sredstva po posameznih namenih, tako da prerazporejeni odhodki niso presegli celotnega načrtovanega obsega (finančni načrt). V skladu z usmeritvijo upravnega odbora so bili ugotovljeni prihranki med letom namenjeni za povečanje obsega prednostnih programov in programov za skrajšanje čakalnih dob.

V letu 2004 je Zavod v skladu s spremembami enotnega kontnega načrta začel ločeno evidentirati odhodke za zdravstvene storitve, ki jih opravljajo javni zavodi od ostalih izvajalcev, vključenih v javno zdravstveno službo (zasebniki s koncesijo). Tudi ta sprememba je vplivala na prerazporeditev posameznih postavk finančnega načrta, izkazane po ekonomski klasifikaciji.

Skupen rezultat vseh med letom sprejetih ukrepov se kaže v realizaciji nižjega primanjkljaja in zadolževanja Zavoda v letu 2004 glede na prvotno načrtovanega. V letu 2004 si je Zavod prizadeval za saniranje primanjkljaja, ki se je kumuliral od leta 2002. Rezultati teh prizadevanj se bodo izkazali v letu 2005.

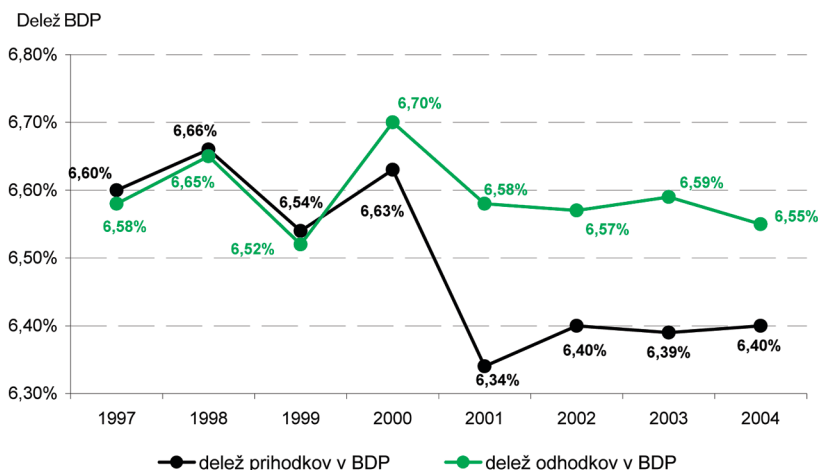
4.1.1. Prispevna stopnja za obvezno zdravstveno zavarovanje

Zbirna prispevna stopnja za obvezno zdravstveno zavarovanje se je po večkratnih zniževanjih od leta 1992 do 1994, prvič povečala 1. 2. 1996 na 13,25 %. Od leta 1998 dalje so bila zaznana neugodna gibanja predvsem na strani izdatkov, ki so iz leta v leto bolj povečevala razkorak med prihodki in odhodki.

Te tendence se odražajo tudi v vse bolj različnih deležih odhodkov in prihodkov v BDP, kar je razvidno iz slike 10. V letu 2002 se je trend prihodkov zasukal v nasprotno smer zaradi dviga zbirne prispevne stopnje, nekoliko manjša pa je bila tudi realna rast odhodkov.

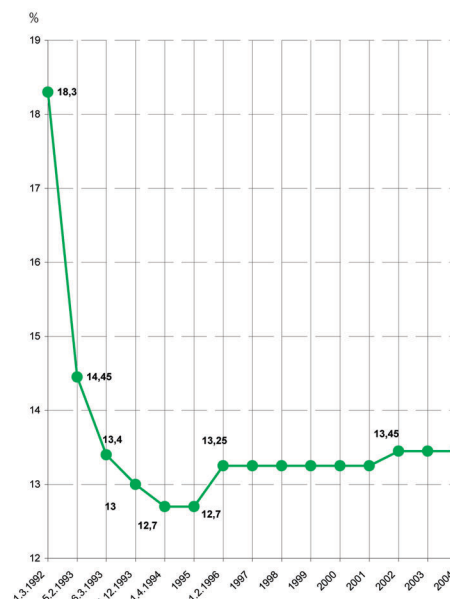
Čeprav se je zbirna prispevna stopnja v začetku leta 2002 povečala na 13,45 % (slika 11), je že takratna projekcija kazala, da to povečanje prispevne stopnje ne bo zadostovalo za financiranje vseh obveznosti brez zadolževanja in brez ustvarjanja nadaljnjih primanjkljajev, razen v primeru, da bo v prihodnje zagotovljeno, da se odhodki lahko načrtujejo le v obsegu, kot to dopuščajo predvideni prihodki in da se sanira kumulirani primanjkljaj Zavoda, kar sicer predvideva tudi konvergenčni program Vlade Republike Slovenije za vstop v evropski menjalni mehanizem (ERM II).

Skupen rezultat vseh med letom sprejetih ukrepov se kaže v realizaciji nižjega primanjkljaja in zadolževanja Zavoda v letu 2004 glede na prvotno načrtovanega.

Slika 10

Delež prihodkov in odhodkov obveznega zdravstvenega zavarovanja v BDP v obdobju med letoma 1997 in 2004.

Slika 11

Pregled gibanja prispevne stopnje (zbirna prispevna stopnja) med letoma 1992 in 2004.

4.1.2. Medletna prerazporeditev sredstev po namenih porabe znotraj finančnega načrta za leto 2004

V skladu z 22. členom statuta Zavoda je meseca maja 2004 upravni odbor Zavoda sprejel sklep o prerazporeditvi sredstev po posameznih namenih znotraj finančnega načrta. Upravni odbor je tedaj prerazporedil del odhodkov za socialne zavode na odhodke za medicinsko-tehnične pripomočke, ker v začetku leta 2004 še ni prišlo do prenosa financiranja odhodkov za medicinsko-tehnične pripomočke za inkontinenco na socialne zavode. V mesecu juliju 2004 je upravni odbor ponovno prerazporedil sredstva finančnega načrta, ki so bila posledica drugačne realizacije prihodkov in odhodkov od ocenjene za leto 2003, drugačne ocene realizacije odhodkov po namenih porabe glede na načrtovano na temelju polletnih rezultatov poslovanja, sprememb v načinu evidentiranja odhodkov na izvajalce javnega sektorja in na ostale izvajalce s koncesijo ter združiti izkazovanja porabljenih sredstev za zdravila in lekarniško dejavnost zaradi mednarodne primerljivosti teh izdatkov. Septembra 2004 je bil sprejet še tretji sklep, ki je imel za posledico le zmanjšanje načrtovanih odhodkov za zdravila in povečanje odhodkov za zdraviliško zdravljenje.

Medletne prerazporeditve sredstev finančnega načrta Zavoda za leto 2004 so:

- zmanjšale načrtovane odhodke za nadomestila odsotnosti (boleznine) za okoli 2 milijardi tolarjev, kar je predvsem posledica nižje osnove, na katero se je načrtovala poraba za leto 2004 (nižja realizacija odhodkov za nadomestila v letu 2003 glede na ocenjeno vrednost),
- zmanjšale načrtovane obresti od zadolževanja za okoli 800 milijonov tolarjev kot posledica manjšega zadolževanja v letu 2003 in ugodnejših obrestnih mer v letu 2004,

Načrtovane obresti od zadolževanja so se zmanjšale za okoli 800 milijonov tolarjev kot posledica manjšega zadolževanja v letu 2003 in ugodnejših obrestnih mer v letu 2004.

- zmanjšale načrtovane odhodke za pogrebne in posmrtnine za okoli 200 milijonov tolarjev,
- povečale načrtovane odhodke za zdravstvene storitve za 1 milijardo tolarjev (brez upoštevanja predvidenega prenosa odhodkov za lekarniško dejavnost med odhodke za zdravila); znotraj teh načrtovanih odhodkov so bili povečani načrtovani odhodki za socialne zavode za 600 milijonov tolarjev zaradi odpiranja novih kapacitet v letu 2003 in 2004 ter odhodki za bolnišnično dejavnost za 3 milijarde tolarjev in sicer v glavnem zaradi:
  - novih dodatnih programov v letu 2004 v višini (1,46 milijarde tolarjev) in
  - prenosa plačil dela programov iz leta 2003 v leto 2004. Za 2,6 milijarde tolarjev pa so bili zmanjšani odhodki za osnovno zdravstveno varstvo in zdraviliško zdravljenje,
- povečale načrtovane odhodke za zdravila za 1,3 milijarde tolarjev kot posledica povečanja osnove (večja realizacija odhodkov za zdravila v letu 2003 glede na ocenjeno; v tem znesku ni upoštevana evidenčno izkazovanje odhodkov za lekarniško dejavnost med celotne odhodke za zdravila),
- povečale nekatere druge odhodke v skupni višini 0,3 milijarde tolarjev (predvsem odhodki za zdravljenje v tujini in preskrbo s krvjo).

Medletne prerazporeditve sredstev finančnega načrta po posameznih namenih porabe niso spremenile prvotno načrtovanega primanjkljaja v višini 14.420 milijonov tolarjev (tabela 30). Celotni načrtovani odhodki niso bili preseženi, prav tako pa se ni povečala neto zadolžitev Zavoda. Povečanje nekaterih odhodkov se je namreč nadomestilo s prerazporeditvijo sredstev iz postavk, pri katerih je bilo ocenjeno, da bo realizirana poraba nižja od načrtovane.

V nadaljevanju prikazane primerjave realizacije prihodkov in odhodkov na načrtovane za leto 2004 temeljijo na končni prerazporeditvi postavk finančnega načrta Zavoda po sklepih upravnega odbora Zavoda.

Tabela 30

Primerjava finančnega načrta, dopolnjenega finančnega načrta Zavoda za leto 2004 s prerazporeditvijo sredstev po namenih porabe znotraj dopolnjenega finančnega načrta.

v milijardah tolarjev

	FN 2004	FN 2004 prerazpor.	absolutna razlika
Prispevki	391,1	391,1	0,0
Drugi prihodki	5,0	5,0	0,0
Skupaj prihodki	396,1	396,1	0,0
Zdravstvene storitve	279,3	274,6	-4,7
Zdravila	55,4	62,4	7,0
Medicinsko teh. prip.	10,2	10,6	+0,4
Kri in socialna med.	2,6	2,6	0,0
Transferi v tujino	3,6	3,9	+0,3
Nadomestila odsotnosti	43,2	41,2	-2,0
Druga denarna povračila	2,9	2,7	-0,2
Za delo Zavoda	11,1	11,1	0,0
Obresti od zadolževanja	2,2	1,4	-0,8
Skupaj odhodki	410,5	410,5	0,0
Primanjkljaj	-14,4	-14,4	0,0

4.1.3. Pokritost odhodkov s prihodki in likvidnost Zavoda

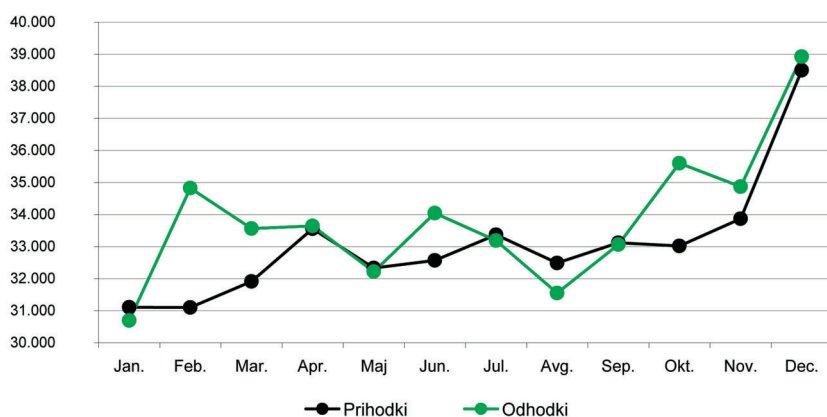
Pokrivanje tekočih odhodkov s prihodki v letu 2004 prikazuje slika 12. Povprečni mesečni prihodki so znašali 33.015 milijonov tolarjev, medtem ko so povprečni mesečni odhodki znašali 33.828 milijonov tolarjev. Med letom so bili mesečni odhodki večinoma večji od prihodkov. Največji negativen razkorak med odhodki in prihodki je bil v mesecu februarju, zaradi končnega obračuna in plačila zdravstvenih storitev za leto 2003 v višini 3,3 milijarde tolarjev. Pozitiven razkorak pa je bil v mesecu januarju, maju, juliju, avgustu in septembru zaradi nižjih odhodkov, ki so odraz sezonskih gibanj. Meseca decembra so bili kljub večjim prihodkom od prispevkov (v primerjavi z novembrom je bilo decembra vplačanih za 15,3 % več prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje v glavnem zaradi izplačila "božičnic") odhodki večji od prihodkov. V mesecu decembru je Zavod izvajalcem zdravstvenih storitev plačal priznana prevrednotenja v cenah zdravstvenih storitev po aneksu št. 2 k Splošnemu dogovoru za leto 2004 v višini 1 milijarde tolarjev in plačal razliko v obračunani vrednosti programov za bolnišnično dejavnost glede na že nakazane akontacije v višini 2 milijardi tolarjev.

V letu 2004 je bila dosežena povprečna 97,6 % pokritost odhodkov s prihodki. Razlika je bila financirana s tekočim zadolževanjem Zavoda. Poleg tega se je Zavod čez celo leto zadolževal tudi za pokrivanje nekritih primanjkljajev iz preteklih let.

Prihodki Zavoda v letu 2004 tako niso zadoščali za pokrivanje odhodkov nastalih iz tekočih obveznosti. Za pokrivanje mesečno ustvarjenih primanjkljajev in nepokritih primanjkljajev iz let 2002 in 2003 se je Zavod zadolževal z najemanjem likvidnostnih posojil v sistemu enotnega zakladniškega računa države (v nadaljevanju EZRD). V prvi polovici leta pa je bil Zavod za primanjkljaj iz preteklih let delno zadolžen tudi pri poslovnih bankah. Povprečna doba zadolževanja v sistemu EZRD je bila 15 dni. Tako je bilo v letu 2004 najetih za 284.706 milijonov tolarjev

V letu 2004 so povprečni mesečni prihodki znašali 33.015 milijonov tolarjev, medtem ko so povprečni mesečni odhodki znašali 33.828 milijonov tolarjev.

v milijonih tolarjev

Slika 12

Gibanje prihodkov in odhodkov v letu 2004 po mesecih.

Tabela 31

Mesečni primanjkljaj in neto zadolževanje Zavoda v letu 2004 po mesecih.

v milijonih tolarjih

	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Julij	Avgust	September	Oktober	November	December	Skupaj
Primanjkljaj/presežek	349	-3.705	-1.684	-16	114	-1.439	134	478	50	-2.603	-1.006	-462	-9.790
Tekoče zadolževanje	-431	3.748	1.511	135	-24	1.279	-100	-504	22	2.525	907	700	9.768
Skupno stanje dolga	18.451	22.199	23.710	23.845	23.821	25.100	25.000	24.496	24.518	27.043	27.950	28.650	-

Konec leta 2004 je bilo stanje dolga Zavoda 28.650 milijonov tolarjev. Od tega zneska se 9.768 milijonov tolarjev nanaša na tekoči dolg, 18.882 milijonov tolarjev pa na dolg iz preteklih let.

likvidnostnih posojil, vrnjenih pa 274.938 milijonov tolarjev. Neto zadolžitev Zavoda nastala v letu 2004 je tako 9.768 milijonov tolarjev.

Konec leta 2004 je bilo stanje dolga Zavoda 28.650 milijonov tolarjev. Od tega zneska se 9.768 milijonov tolarjev nanaša na tekoči dolg, 18.882 milijonov tolarjev pa na dolg iz preteklih let. Ker Zavod v letu 2003 ni mogel najeti posojil za primanjkljaje iz preteklih let v sistemu EZRD, se je Zavod že konec leta 2003, v dogovoru z Zakladnico Ministrstva za finance, zadolžil pri poslovnih bankah v višini 8.700 milijonov tolarjev za dobo pol leta. Dolg je vrnil v letu 2004 z zadolžitvijo v EZRD.

Na osnovi dogovora z Zakladnico je Zavod na dan 31. 12. 2004 vsa zapadla likvidnostna posojila pokril z najetjem novega posojila v višini 28.650 milijonov tolarjev v EZRD.

Obrestna mera za najeta likvidnostna posojila v sistemu EZRD se je gibala v razponu od 3,69 % do 6,7 %, glede na povprečne obrestne mere za depozite, znesek najetega posojila in ročnost vračila. V primerjavi s preteklim letom so se obrestne mere za posojila znižale do 1,7 odstotne točke. Povprečna ponderirana obrestna mera za najeta posojila pri poslovnih bankah, najeta za dobo 6 mesecev, je znašala 5,73 %.

Zavod je za najeta likvidnostna posojila v letu 2004 plačal 1.326 milijonov tolarjev obresti, od tega za obresti od posojil najeta v sistemu EZRD 700 milijonov tolarjev, za posojila pri poslovnih bankah pa 626 milijonov tolarjev.

Z upravljanjem sredstev (plasiranje kratkoročnih – dnevnik likvidnostnih presežkov) v EZRD je Zavod v letu 2004 realiziral obresti v znesku 47 milijonov tolarjev, od tega iz naslova danih vlog (depozitov) 29,5 milijonov tolarjev in iz naslova sredstev na podračunih Zavoda (nočni depoziti) 17,3 milijonov tolarjev. Obrestne mere za dane vloge so se gibale od najmanj 1,9 % do največ 6,1 %. Povprečna doba vezave je bila 2,2 dneva.

Zavod je tako v letu 2004 v EZRD dosegel negativni neto dohodkovni učinek iz plasiranja sredstev in zadolževanja v višini 1.280 milijonov tolarjev (razlika med plačanimi in prejetimi obrestmi).

Iz tabele 31 je razvidno, kakšno je bilo likvidnostnega zadolževanje Zavoda v letu 2004 zaradi pokrivanja mesečno nastalih primanjkljajev.

4.1.4. Razširjeni zdravstveni programi in boljše vrednotenje programov

Širitev programov na področjih z nesprejemljivimi čakalnimi dobami

V finančnem načrtu Zavoda za leto 2004 so bila načrtovana sredstva za širitev programov z nesprejemljivimi čakalnimi dobami v znesku 1,1

milijarde tolarjev (razširjeni programi). Ti programi so se začeli izvajati 1. 4. 2004. Poraba teh sredstev je opisana v poglavju 3.

Povečanje obsega zdravljenja

V letu 2004 so bila za povečanje obsega zdravljenja s finančnim načrtom Zavoda za leto 2004 namenjena dodatna sredstva v višini 1 milijarde tolarjev. Večji del tega zneska je namenjen za povečanje obsega zdravljenja glede na zmogljivosti socialnovarstvenih zavodov in zavodov za usposabljanje. V 4 novih ustanovah je bilo tako zagotovljeno 463 milijonov tolarjev, in sicer od 1. 4. 2004 dalje (polna letna vrednost programov znaša 618 milijonov tolarjev). Preostala razlika predstavlja povečanje obsega zdravljenja za stresno inkontinenco, program zdravljenja odvisnih od prepovedanih drog, ipd. Podrobna razčlenitev teh sredstev je prikazana v poglavju 3.

Razporeditev medletnih prihrankov za dodatne programe

Zavod je v prvi polovici leta 2004 realiziral manjši primanjkljaj od načrtovanega, zato je upravni odbor Zavoda na osnovi določb Splošnega dogovora za leto 2004 odločil, da se ustvarjeni prihranki v višini 1.460 milijonov tolarjev prav tako namenijo za povečanje obsega prioritetnih programov zdravstvenih storitev z namenom skrajšanja čakalnih dob. Dodatna sredstva za te namene so bila dogovorjena v aneksu št. 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2004 in so imela značaj enkratnih dodatnih sredstev. Tudi v aneksu št. 2 so bila dodeljena dodatna sredstva (za sistemsko zdravljenje raka) v višini 635 milijonov tolarjev. Poraba teh sredstev je prikazana v poglavju 3.

Donatorska sredstva za skrajšanje čakalnih dob

Poleg navedenega je Zavod za skrajšanje čakalnih dob na področjih, kjer so le-te izjemno dolge, porabil tudi donatorsko pridobljena sredstva. Ta sredstva so bila pridobljena iz akcije, ki jo je Zavod izvedel v letu 2003. V letu 2004 je bilo iz tega namena Zavodu nakazanih 72 milijonov tolarjev. Tako je bilo iz donatorsko zbranih sredstev za dodatne programe plačano 85 milijonov tolarjev v letu 2004, pri čemer je bil del sredstev zagotovljen s plačanimi, a neporabljenimi donacijami v letu 2003.

Boljše vrednotenje programov

V Splošnem dogovoru za pogodbeno leto 2004 so se partnerji dogovorili za dodatna sredstva za boljše vrednotenje programov, in sicer sredstva za: specializacije zdravnikov, posodobitev računalniških programov v lekarnah, kadrovske uskladitve v zavodih za usposabljanje in v zavodih za gibalno ovirane ter povečanje kvalifikacijskih količnikov za diplomirane fizioterapevte in delovne terapevte, ipd. V letu 2004 je bil prvič določen tudi nov kalkulativen element v cenah zdravstvenih storitev, in sicer premija za dodatno obvezno kolektivno pokojninsko zavarovanje. Tako je bilo že v začetku leta 2004 s finančnim načrtom Zavoda za boljše vrednotenje programov namenjenih 4,8 milijarde tolarjev. Na osnovi medletnih prihrankov pa je Zavod namenil še 1 milijardo tolarjev dodatnih sredstev, in sicer za povečanje dodatka za delovno dobo v vseh dejavnostih iz tedanjih 9 % na 9,75 % osnovne plače in za povečanje materialnih stroškov (na osnovi aneksa 2 k splošnemu dogovoru za leto 2004). Skupno

Skupni znesek načrtovanih odhodkov iz naslova razširjenih zdravstvenih programov za leto 2004 je znašal 4,2 milijarde tolarjev, iz naslova boljšega vrednotenja programov pa 5,8 milijarde tolarjev.

Zavod je iz naslova regresnih zahtevkov realiziral 4.171 milijonov tolarjev prihodkov.

je bilo tako v letu 2004 za boljše vrednotenje programov porabljenih 5,8 milijarde tolarjev dodatnih sredstev.

Skupni znesek načrtovanih odhodkov iz naslova razširjenih zdravstvenih programov za leto 2004 je tako znašal 4,2 milijarde tolarjev, iz naslova boljšega vrednotenja programov pa 5,8 milijarde tolarjev. Plačila teh programov so bila v letu 2004 izvršena z akontacijami.

4.1.5. Aktivnosti Zavoda za zmanjšanje razkoraka med prihodki in odhodki

Zaradi razkoraka med prihodki in odhodki je Zavod v letu 2004 izvajal prednostne aktivnosti za izravnavo poslovanja na področjih regresnih zahtevkov, odhodkov za zdravila, odhodkov za medicinsko-tehnične pripomočke in odhodkov za nadomestila.

Zavod je iz naslova regresnih zahtevkov realiziral 4.171 milijonov tolarjev prihodkov, od tega so znašala plačila zavarovalnic iz naslova pavšalnih regresnih zahtevkov 3.210 milijonov tolarjev (290 milijonov tolarjev so, v skladu z datumom zapadlosti mesečnega pavšala za mesec december plačale v januarju 2005) in plačila na osnovi posamičnih zahtevkov za povračilo dejanskih škod iz preteklih let 961 milijonov tolarjev. Prihodki iz tega naslova so bili za 3.740 milijonov tolarjev večji kot v letu 2003, kar pomeni 9,7 krat večje prihodke kot v letu 2003.

Na področju obvladovanja porabe zdravil je bil zastavljen cilj, da realna rast odhodkov za zdravila ne preseže 3 %. Uresničitev tega cilja je bila odvisna od dejanskih učinkov sistema medsebojno zamenljivih zdravil, ki je bil uveden novembra 2003. V letu 2004 so odhodki za zdravila dosegli le 1,6 % realno rast, kar je najnižja realna rast v 8 zadnjih letih. Ocenjeni prihranki v skupni višini 3.300 milijonov tolarjev so v letu 2004 omogočili uvajanje najnovejših, bistveno učinkovitejših, vendar pa tudi dražjih zdravil v sistem zdravstvenega varstva.

Zavod se je v letu 2004 intenzivno spopadel tudi z obvladovanjem izdatkov na področju medicinsko-tehničnih pripomočkov. Po uspešnih pogajanjih z dobavitelji posameznih medicinsko-tehničnih pripomočkov je v letu 2004 Zavod dosegel prihranke v višini 225 milijonov tolarjev (na letni ravni bi znašal ta prihranek 850 milijonov tolarjev).

V letu 2004 je Zavod pripravil celovito analizo ureditve in gibanj na področju zdravstvenega absentizma. Ta v Sloveniji predstavlja vedno večji in vedno bolj neobvladljiv socialni, ekonomski in zdravstveni problem. Realizirani odhodki so bili v skladu z načrtovanimi, kar kaže, da je Zavod z aktivnostmi uspel zadržati odhodke v načrtovanih vrednostih. Kljub temu pa ti odhodki vsako leto realno naraščajo, kar kaže tudi povprečno trajanje odsotnosti z dela v breme Zavoda, ki se je povečalo iz 23,5 na 23,9 dneva. V finančnem načrtu za leto 2004 je Zavod predvidel tudi za 800 milijonov tolarjev večje odhodke (realna rast) zaradi večjih odhodkov iz naslova krvodajalskih dni, recidiva in izplačil nadomestil za posameznike, ki so odsotni z dela z vmesnimi prekinitvami skupno nad 120 dni v letu 2004.

Po uspešnih pogajanjih z dobavitelji posameznih medicinsko-tehničnih pripomočkov je v letu 2004 Zavod dosegel prihranke v višini 225 milijonov tolarjev.

Zdravstveni absentizem predstavlja v Sloveniji vedno večji in vedno bolj neobvladljiv socialni, ekonomski in zdravstveni problem.

4.2. Računovodski izkazi poslovanja Zavoda v letu 2004*

4.2.1. Bilanca stanja

Bilanca stanja Zavoda na dan 31. 12. 2004 je izdelana na osnovi knjigovodskih vknjižb v poslovnih knjigah, ki so bile predhodno usklajene z ugotovitvami popisa sredstev in obveznosti do virov sredstev.

Iz skrajšanega pregleda bilance stanja Zavoda na dan 31. 12. 2004 (tabela 32) je razvidno, da znaša bilančna vsota 29.357 milijonov tolarjev in je v primerjavi z bilanco stanja na dan 31. 12. 2003 večja za 27,1 %. V nadaljevanju so pojasnjene glavne bilančne postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev Zavoda.

Tabela 32

Zbirni pregled bilance stanja na dan 31. 12. 2004.

v tisoč tolarjih

	31. 12. 2003	Struktura	31. 12. 2004	Struktura	Indeks
SREDSTVA	23.096.877	100,0	24.131.120	100,0	104,5
A) DOLGOROČNA SREDSTVA	5.216.250	22,6	6.083.160	25,2	116,6
– neopredmetena dolgoročna sredstva	609.997	2,6	495.870	2,1	81,3
– nepremičnine	3.500.847	15,2	4.348.885	18,0	124,2
– oprema in druga opredmetena sredstva	941.258	4,1	1.178.929	4,9	125,3
– dolgoročne finančne naložbe	14.939	0,1	2.741	0,0	18,3
– dolgoročno dana posojila in depoziti	65.442	0,3	20.351	0,1	31,1
– dolgoročne terjatve iz poslovanja	83.767	0,4	36.384	0,2	43,4
B) KRATKOROČNA SREDSTVA	17.880.627	77,4	18.047.960	74,8	100,9
– denarna sredstva	471.107	2,0	527.621	2,2	112,0
– kratkoročne terjatve	1.512.329	6,5	2.001.385	8,3	132,3
– kratkoročne finančne naložbe	0	0,0	0	0,0	0,0
– dani predujmi in varščine	256.909	1,1	1.309.716	5,4	509,8
– neplačani odhodki	15.634.834	67,7	14.202.584	58,9	90,8
– aktivne časovne razmejitev	5.448	0,0	6.654	0,0	122,1
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	23.096.877	100,0	24.131.120	100,0	104,5
A) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	36.293.216	157,1	18.162.774	75,3	50,0
– kratkoročne obveznosti	34.560.362	149,6	14.882.818	61,7	43,1
– neplačani prihodki	1.472.386	6,4	1.960.681	8,1	133,2
– pasivne časovne razmejitev	260.468	1,1	1.319.275	5,5	506,5
B) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZ.	-13.196.339	-57,1	5.968.346	24,7	-45,2
– splošni sklad	-15.878.519	-68,7	-25.589.324	-106,0	161,2
– rezervni sklad	2.598.413	11,3	2.598.413	10,8	100,0
– dolgoročno razmejeni prihodki	83.767	0,4	34.587	0,1	41,3
– dolgoročne obveznosti	0	0,0	28.924.670	119,9	0,0

Sredstva

V strukturi aktive predstavljajo dolgoročna sredstva 25,2 %, kratkoročna sredstva pa 74,8 %. Takšna struktura je značilna že vrsto let in je odvisna od osnovnega poslanstva Zavoda, to je tekoče financiranje zdravstvenega varstva s tekočimi sredstvi.

Dolgoročna sredstva

Stanje dolgoročnih sredstev se je v primerjavi z letom 2003 povečalo za 16,6 % predvsem na račun povečanja izkazane vrednosti nepremičnin (odkup prostorov na Mali ulici v Ljubljani na osnovi finančnega najema v

* Navedeni podatki v računovodskih izkazih poslovanja Zavoda v letu 2004 so nerevidirani. Morebitne spremembe, ki bodo nastale po končnem revizijskem poročilu Računskega sodišča za poslovno leto 2004, bodo korigirani v zaključnem računu Zavoda za leto 2004, ki ga bo sprejela Skupščina.

**Pretežni del sredstev v aktivih
bilance stanja Zavoda
predstavljajo kratkoročna sredstva
(74,8 %).**

vrednosti 3.257.149 evrov, za katerega bo Zavod še 17 let plačeval mesečne obroke v višini 22.981 evrov) in opreme ter drugih opredmetenih sredstev. Nepremičnine, kupljene s finančnim najemom, se v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi izkazujejo med nepremičninami najemodajalca, pri čemer pa lastništvo preide na najemodajalca po končnem odplačilu vseh obrokov.

V letu 2004 je bilo kupljenih (plačanih) za 1.252 milijonov tolarjev osnovnih sredstev, hkrati pa je bilo obračunane amortizacije za 1.058 milijonov tolarjev, od tega je bila obračunana amortizacija samo za računalniško opremo 490 milijonov tolarjev. Ob uporabi predpisanih stopenj rednega odpisa znaša stopnja odpisanosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev 61,7 %, od tega računalniške opreme 90 %.

Kratkoročna sredstva

Pretežni del sredstev v aktivih bilance stanja Zavoda predstavljajo kratkoročna sredstva (74,8 %), od teh pa največji delež predstavljajo neplačani odhodki (78,7 %). Ti izražajo stanje obveznosti, ki se nanašajo na leto 2004 in bodo v skladu z računovodskimi predpisi predstavljali odhodke leta 2005, ko bodo plačani. V letu 2004 je postavka neplačanih odhodkov v primerjavi z letom 2003 manjša za 9,2 %. Neplačani odhodki leta 2004 se v glavnem nanašajo na odhodke zdravstvene dejavnosti (57,9 %), 30,8 % na odhodke iz naslova denarnih dajatev, preostalih 11,3 % pa na odhodke za delo službe Zavoda, odhodke iz naslova konvencij in zdravljenja v tujini.

V bilanci stanja znašajo odprte terjatve 2.001 milijon tolarjev, kar predstavlja 32,3 % povečanje glede na stanje konec leta 2003. Od teh terjatev je do 31. 12. 2004 zapadlo 39,8 milijona tolarjev oziroma 2 % terjatev, preostalih 98 % terjatev pa zapade v letu 2005.

Viri sredstev

Struktura obveznosti do virov sredstev se je glede na leto 2003 še poslabšala zaradi izkazanega primanjkljaja, saj je v bilanci stanja na dan 31. 12. 2004 splošni sklad še bolj negativen, s tem pa tudi lastni vir Zavoda.

Kratkoročne obveznosti

V bilanci stanja na dan 31. 12. 2004 so v celoti zajete vse dejansko nastale obveznosti, tudi tiste, ki so bile ugotovljene po končnem poročilu obveznosti izvajalcem zdravstvenih storitev v februarju 2005. Kratkoročne obveznosti so v primerjavi z letom 2003 manjše za 50 % kot posledica prestrukturiranja najetih posojil Zavoda iz kratkoročnih v dolgoročna. Zavod je na dan 31. 12. 2004 najel dolgoročno posojilo v višini 28.650 milijonov tolarjev (kumulativni nepokriti primanjkljaj do leta 2004), medtem ko je Zavod konec leta 2003 izkazoval dolg v višini 18.882 milijonov tolarjev med kratkoročnimi obveznostmi. Na dan 31. 12. 2004 je zapadlo le za 6 milijonov tolarjev obveznosti oziroma 0,04 %. Zapadle obveznosti v letu 2005 v višini 14.877 milijonov tolarjev obveznosti oziroma 99,96 % vključujejo vse v letu 2005 zapadle obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev, ki niso na sistemu poročil ter v mesecu februarju izveden končni poročil za leto 2004 izvajalcem, ki so na sistemu poročil (skupaj 8.225

**Struktura obveznosti do virov
sredstev se je glede na leto 2003
poslabšala zaradi izkazanega
primanjkljaja, saj je v bilanci
stanja na dan 31. 12. 2004
splošni sklad še bolj negativen,
s tem pa tudi lastni vir Zavoda.**

milijonov tolarjev ali 55,3 %) ter vse ostale obveznosti, največ za denarne dajatve (4.372 milijonov tolarjev).

Pasivne časovne razmejitev so odprti avansi in vnaprej vračunani odhodki v višini 1.319 milijonov tolarjev, od katerih je za 1.221 milijonov tolarjev avansov za dejavnost, 84 milijonov tolarjev je akontacij za predujme za zdravljenje v tujini, 8 milijonov tolarjev so avansi za službo Zavoda in 6 milijonov tolarjev vnaprej vračunanih odhodkov.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

V skladu s pravilnikom o enotnem kontem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava je splošni sklad analitično sestavljen iz splošnega sklada za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva (6.021 milijonov tolarjev), iz splošnega sklada za finančne naložbe (23 milijonov tolarjev) in iz splošnega sklada za drugo (-31.633 milijonov tolarjev). Splošni sklad tako na dan 31. 12. 2004 znaša -25.589 milijonov tolarjev. Splošni sklad je konec leta 2002 postal negativen, ker ni bilo več lastnih virov za pokrivanje primanjkljaja iz leta 2002. Konec leta 2004 se je njegovo negativno stanje še povečalo zaradi izkazanega primanjkljaja za leti 2003 in 2004 in odpisov osnovnih sredstev (amortizacija, izločitve osnovnih sredstev).

Med dolgoročnimi obveznosti je izkazan tudi kumulativni dolg Zavoda ob koncu leta v višini 28.650 milijonov tolarjev.

4.2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov

Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2004 v skrajšani obliki po ekonomski klasifikaciji prikazuje tabela 33. Ta je pripravljena v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Slovenskimi računovodskimi standardi in Zakonom o računovodstvu. V skladu s predpisi se prihodki in odhodki priznavajo po načelu denarnega toka.

Iz pregleda izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2004 je razvidno, da so prihodki Zavoda znašali 396.183 milijonov tolarjev, od tega davčni prihodki (neposredna plačila prispevkov iz vplačilnih računov za prispevke obveznega zdravstvenega zavarovanja) 315.156 milijonov tolarjev (79,6 % delež), nedavčni prihodki 7.4823 milijonov tolarjev (1,9 % delež), kapitalski prihodki 377 milijonov tolarjev, prejete donacije 72 milijonov tolarjev in transferni prihodki (prihodki od prispevkov od drugih javnofinančnih institucij) 73.095 milijonov tolarjev (18,5 % delež).

Odhodki Zavoda so znašali 405.933 milijonov tolarjev, od tega tekoči odhodki 10.940 milijonov tolarjev (2,7 % delež), tekoči transferi 393.741 milijonov tolarjev (97 % delež) in investicijski odhodki 1.252 milijonov tolarjev (0,3 % delež).

Zavod v letu 2004 izkazuje primanjkljaj v višini 9.750 milijonov tolarjev. To pomeni, da je bilo 97,6 % odhodkov pokritih iz prihodkov, preostali odhodki pa so pokriti iz prejetih vračil danih posojil in naložb v višini 48 milijonov tolarjev in z zadolževanjem v višini 9.768 milijonov tolarjev. Tako

Iz pregleda izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2004 je razvidno, da so prihodki Zavoda znašali 396.183 milijonov tolarjev, odhodki pa 405.933 milijonov tolarjev.

Tabela 33

Izkaz prihodkov in odhodkov Zavoda na dan 31. 12. 2004 v primerjavi z letom 2003.

v tisoč tolarih

	31. 12. 2003	31. 12. 2004	Indeks
PRIHODKI	367.525.314	396.183.445	107,8
A) DAVČNI PRIHODKI	293.804.580	315.156.438	107,3
I. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	293.804.580	315.156.438	107,3
– prispevki zaposlenih	129.289.508	138.434.695	107,1
– prispevki delodajalcev	142.798.660	154.072.821	107,9
– prispevki samozaposlenih	15.180.658	16.393.899	108,0
– ostali prispevki za socialno varnost	6.535.754	6.255.023	95,7
B) NEDAČNI PRIHODKI	4.481.550	7.482.803	167,0
I. UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	178.921	224.617	125,5
II. DENARNE KAZNI	74.752	57.286	76,6
III. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	1.904.804	1.162.190	61,0
IV. DRUGI NEDAČNI PRIHODKI	2.323.073	6.038.710	259,9
C) KAPITALSKI PRIHODKI	84.011	377.242	449,0
Č) PREJETE DONACIJE	83.026	72.318	87,1
D) TRANSFERNI PRIHODKI	69.072.147	73.094.644	105,8
I. TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	69.072.147	73.094.644	105,8
– prejeta sredstva iz državnega proračuna	4.236.671	4.013.181	94,7
– prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti	3.669.410	4.177.647	113,9
– prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	61.166.066	64.903.816	106,1
ODHODKI	378.869.825	405.933.162	107,1
A) TEKOČI ODHODKI	9.658.751	10.940.320	113,3
I) PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	4.098.725	4.238.361	103,4
II) PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	583.591	711.455	121,9
III) IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	4.398.132	4.664.193	106,0
IV) PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	578.303	1.326.311	229,3
B) TEKOČI TRANSFERI	368.155.294	393.740.632	106,9
I) TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	40.055.167	43.229.966	107,9
– boleznine	37.241.289	40.281.681	108,2
– drugi transferi posameznikom	2.813.878	2.948.285	104,8
II) TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	990.727	68.695	6,9
III) DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	324.663.812	347.872.334	107,1
– tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	674.722	710.616	105,3
– tekoči transferi v javne zavode	323.982.518	299.375.564	92,4
– tekoči transferi v državni proračun	6.572	6.896	104,9
– tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni PU	0	47.779.258	
IV) TEKOČI TRANSFERI V TUJINO	2.445.588	2.569.637	105,1
C) INVESTICIJSKI ODHODKI	1.055.780	1.252.210	118,6
I) NAKUP IN GRADNJA OSNOVNIH SREDSTEV	1.055.780	1.252.210	118,6
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	11.344.511	9.749.717	85,9

je konec leta 2004 Zavod bilančno izkazal povečanje sredstev na računu v višini 67 milijonov tolarjev.

4.2.2.1. Prihodki

Celotni prihodki Zavoda v letu 2004 so bili realizirani v višini 396.183 milijonov tolarjev in so nominalno za 7,8 % oziroma realno za 4,1 % večji od leta 2003. Realna rast prihodkov je posledica rasti prihodkov od prispevkov, ki temelji na rasti povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji in večjih prihodkov od regresnih zahtevkov. Prihodki Zavoda so bili v skladu z načrtovanimi, posamezne vrste prihodkov pa so bodisi presegle ali zaostale za načrtovanimi vrednostmi.

Večji del prihodkov (98 %) predstavljajo prihodki od plačanih prispevkov za socialno varnost (388.251 milijonov tolarjev). Ti so v primerjavi s preteklim letom višji za 7 % in za 0,7 % manjši od načrtovanih, v glavnem zaradi nižje rasti bruto plač v Republiki Sloveniji glede na načrtovano. Iz tega naslova so bile nižje tudi osnove za obračun prispevkov od plač. Od vseh prihodkov od prispevkov je 81,2 % ali 315.156 milijonov tolarjev

Celotni prihodki Zavoda v letu 2004 so bili nominalno za 7,8 % oziroma realno za 4,1 % večji od prihodkov v letu 2003.

Tabela 34

Zavodovi prihodki v letu 2004 v primerjavi z realizacijo leta 2003 in s finančnim načrtom za leto 2004.

v tisočih tolarjih

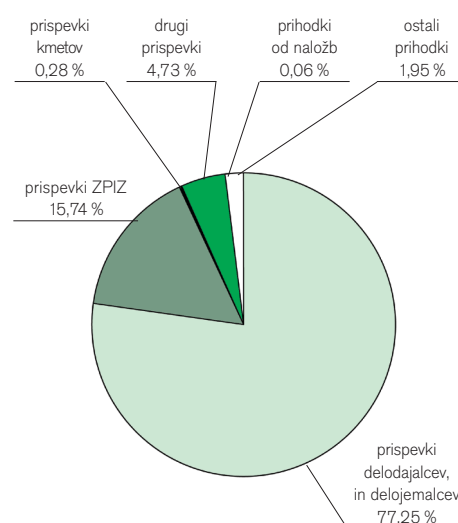
PRIHODKI	Realizacija 2003		FN prerazpor. 2004		Realizacija 2004		Indeks	
	1	str.	2	str.	3	str.	3/1	3/2
1. Prispevki delodajalcev in delojemalcev	284.716.580	77,5	306.532.848	77,4	306.049.192	77,2	107,5	99,8
2. Prispevki ZPIZ	58.850.041	16,0	64.786.076	16,4	62.361.192	15,7	106,0	96,3
3. Prispevki kmetov	957.069	0,3	1.003.967	0,3	1.112.779	0,3	116,3	110,8
4. Drugi prispevki	18.353.036	5,0	18.778.695	4,7	18.727.919	4,7	102,0	99,7
SKUPAJ PRISPEVKI (1-4)	362.876.726	98,7	391.101.586	98,7	388.251.082	98,0	107,0	99,3
5. Prihodki od naložb	63.059	0,0	63.051	0,0	224.617	0,1	356,2	356,2
6. Ostali prihodki	4.585.529	1,2	4.944.547	1,2	7.707.746	1,9	168,1	155,9
SKUPAJ PRIHODKI (1-6)	367.525.314	100,0	396.109.184	100,0	396.183.445	100,0	107,8	100,0

realizirano od neposredno vplačanih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje in 18,8 % ali 73.095 milijonov tolarjev kot transferni prihodki (vplačila prispevkov za upokojece, brezposelne in druge zavarovane osebe, ki jih je plačal Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, občine, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in Proračun).

Med neposredno vplačane prispevke štejemo: prispevke zaposlenih, prispevke delodajalcev, prispevke samozaposlenih ter ostale prispevke za socialno varnost (ki izkazujejo plačane zamudne obresti iz naslova zamude plačila prispevkov ter obresti za odobrene pozneje plačane ali odložene prispevke). Iz tabele 34 je razvidno, da so ostali prispevki za socialno varnost nižji kot v letu 2003 zaradi manjših plačanih zamudnih obresti iz naslova prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje. Struktura prihodkov je prikazana v sliki 13.

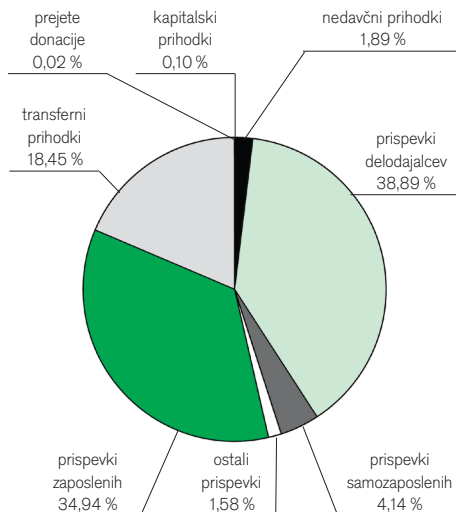
Drugi prihodki Zavoda v letu 2004 so bili skupaj realizirani v višini 7.932 milijonov tolarjev in so za 70,6 % večji glede na realizacijo leta 2003. Drugi prihodki so presegli načrtovane za 58,4 % oziroma za 2.923 milijonov tolarjev, predvsem na račun večjih prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov (za 2.171 milijonov tolarjev), večjih prihodkov iz naslova konvencij z drugimi državami (za 265 milijonov tolarjev) in večjih prihodkov od prodaje zemljišč (za 334 milijonov tolarjev). Med druge prihodke Zavoda (nedavčni, kapitalski prihodki in prejete donacije), ki predstavljajo 2 % vseh prihodkov, uvrščamo naslednje skupine prihodkov:

- prihodki iz naslova regresnih zahtevkov 4.171 milijonov tolarjev, ki so bili v primerjavi s prihodki leta 2003 večji za 3.740 milijonov tolarjev (glej poglavje 1.6);
- prihodki iz naslova konvencij z drugimi državami 1.827 milijonov tolarjev (Avstrija 485 milijonov tolarjev, Nemčija 461 milijonov tolarjev, Hrvaška 471 milijonov tolarjev, Italija 374 milijonov tolarjev – dosledna izterjava po Videmskem sporazumu, Belgija 28 milijonov tolarjev, ostale države 8 milijonov tolarjev);
- prihodki od prodaje blaga in storitev v višini 1.162 milijonov tolarjev, realiziranih z opravljanjem storitev službe Zavoda za druge (v strukturi teh prihodkov predstavljajo največji delež prihodki iz naslova opravljanja storitev za zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje 32,6 %, prihodki iz naslova uporabnine sistema KZZ od drugih zavarovalnic 30,7 %, storitve vodenja matične evidence za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 19,2 %, prispevki delodajalcev, in delojemalcev 77,25 %

Slika 13

Prihodki po kategorijah zavezancev za plačilo prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja in drugi prihodki v letu 2004.

Slika 14
Struktura prihodkov Zavoda po vrstah prihodkov (ekonomska klasifikacija) v letu 2004.

Glavni vir prihodkov Zavoda v letu 2004 so bili prispevki, od katerih so znašala neposredna plačila za prispevke 81,2 %, jevnofinančni transferi pa 18,8 %.

- prihodki od posredovanja podatkov 5,5 % ter ostali prihodka – prodaja tiskovin, počitniških zmogljivosti, izročanje nadomestnih zdravstvenih kartic, drugi prihodka 12 %).
- prihodka od prodaje osnovnih sredstev in zemljišč 377 milijonov tolarjev, večji del tega zneska in sicer 334 milijonov tolarjev je bil dosežen s prodajo nezazidljivega zemljišča na Hrvaškem, ki ga je Zavod uspel prodati po izredno »ugodni« ceni;
  - prihodka od premoženja (od najemnin poslovnih prostorov) 115 milijonov tolarjev;
  - prihodka od obresti (od vlog za kratkoročno likvidnostno prosta denarna sredstva, od vrnjenega depozita, ki je bil namensko vezan leta 1996 za odobritev stanovanjskih posojil delavcem Zavoda) znašajo 110 milijonov tolarjev;
  - prihodka iz naslova prejetih donacij iz domačih virov 72 milijonov tolarjev,
  - prihodka iz naslova denarnih kazni 57 milijonov tolarjev;
  - drugi prihodka v višini 41 milijonov tolarjev.

V sliki 14 je prikazana struktura prihodkov po vrstah ekonomske klasifikacije.

Kriterij za razmejitev prihodkov iz trga je, da gre za opravljanje storitev pravnim in fizičnim osebam, ki ne štejejo za osebe javnega prava in opravljene storitve ne štejejo v domeno izvajanja javne službe. Upošteva ta kriterij so prihodka, povezani z opravljanjem storitev za trg v letu 2004 realizirani v znesku 330 milijonov tolarjev. To so prihodka iz naslova poslovnega sodelovanja z Vzajemno, d.v.z., opravljanje storitev informacijskega centra, prihodka od dejavnosti letovanj v počitniških kapacitetah Zavoda, itd.

Neplačani prispevki

V skladu z Zakonom o davčni službi in pogodbo o nadzoru obračunavanja, plačevanja in izterjave prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje vodi Davčna uprava Republike Slovenije evidenco o vplačilih in nadzor nad neplačanimi ali prepozno plačanimi prispevki za vse zavezance. Po evidencah Davčne uprave Republike Slovenije na dan 31. 12. 2004 znašajo neplačani prispevki:

1. za dospele in neporavnane obveznosti pravnih oseb iz naslova prispevkov za zdravstveno zavarovanje 1.260 milijonov tolarjev (začasni podatki za stanje na dan 31. 12. 2004), kar je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2003 za 150 milijonov tolarjev več,
2. za zasebnike in kmete 8.901 milijon tolarjev (podatki izkazujejo stanje na dan 30. 11. 2004, ki so zadnji znani in posredovani s strani DURS), od tega so zamudne obresti 54 milijonov tolarjev. Dolg iz preteklih let (pred letom 2004) znaša 8.513 milijonov tolarjev, kar pomeni, da se je dolg v letu 2004 glede na stanje dolga leta 2003 povečal za 388 milijonov tolarjev.

Ob tem velja opomniti, da primerjave podatkov po evidencah o neplačanih prispevkih za obvezno zdravstveno zavarovanje za samozaposlene in kmete na eni strani in za pravne osebe na drugi strani ne odsevajo realnega stanja. Struktura neplačanih prispevkov

kaže, da je delež neplačanih prispevkov samozaposlenih in kmetov v letu 2004 bistveno višji (2,6 %) od deleža neplačanih prispevkov pravnih oseb (0,04 %), pri čemer pa pravne osebe vplačajo 25 krat več prispevkov kot samozaposleni in kmetje skupaj. Po Zakonu o prispevkih za socialno varnost namreč velja, da so prvi dolžni plačati prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje v višini, ki jim jo odmeri davčni urad, do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Za pravne osebe pa ta obveznost nastopi šele ob vsakokratnem izplačilu osebnih prejemkov zaposlenim, ko morajo davčnemu uradu oddati obrazec REK-1, v katerem izkažejo obveznost za plačilo davkov in prispevkov iz in na osebne prejemke. Če zavezanci osebnih prejemkov ne izplačujejo po več mesecev, tudi ne izkazujejo nobene obveznosti za plačilo prispevkov v tem obdobju.

3. Z Zakonom o poravnavi odloženih davkov in prispevkov (Ur. list št. 68/1994) znašajo odložena plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje 1.693 milijonov tolarjev (7,06 milijona evrov) po stanju na dan 31. 12. 2004. V tem znesku je največji delež odloženih plačil prispevkov za javno podjetje Slovenske železnice, ki mu je bilo z zakonom do 25. 7. 2001 plačevanje prispevkov in davkov odloženo. Zakonsko odloženi prispevki znašajo 3.420 milijonov tolarjev (14,8 milijona evrov). V skladu z omenjenim zakonom tekoče poravnava odložene prispevke. Plačali so 29 zaporednih mesečnih obrokov (višina enega obroka je 309.469,49 evra, oziroma 74 milijonov tolarjev) v skupnem znesku 2.109 milijonov tolarjev (8,97 milijona evrov), od tega v letu 2004 v višini 887 milijonov tolarjev. Na dan 31. 12. 2004 tako znašajo odloženi prispevki še 1.410 milijonov tolarjev (5,88 milijona evrov).

Za večino drugih podjetij, ki odloženih prispevkov za zdravstveno zavarovanje niso poravnala v predpisanem roku, v skupnem znesku 283 milijonov tolarjev, je bil uveden stečajni postopek, tako da je zanje težko napovedati ali sploh bodo kdaj plačani.

4. V skladu z zakonom o ukrepih za sanacijo gospodarskega položaja TAM Maribor, d. d. in njegovih odvisnih družb ter avtomontaže AM BUS, d. o. o. Ljubljana so bili neplačani odloženi prispevki za podjetje TAM Maribor v višini 289 milijonov tolarjev in za podjetje AM BUS Ljubljana v višini 42 milijonov tolarjev (skupaj 331 milijonov tolarjev po stanju na dan 31. 12. 1994) spremenjeni v kapitalski delež teh podjetij. Obe podjetji sta v stečajnem postopku, zato obstaja resen dvom, ali bodo ti prispevki oziroma kapitalski deleži kadarkoli poravnani.
5. V skladu z določili Pravilnika o odlogu, delnem oziroma celotnem odpisu ali obročnem odplačilu dolga za obvezno zdravstveno zavarovanje, ki velja od 3. 1. 2004, ki je zamenjal Merila za odlog, zmanjšanje ali odpis prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje določenim zavezancem, je Zavod v letu 2004 odpisal za 277 milijonov tolarjev prispevkov in zamudnih obresti zavezancem, ki so izpolnjevali pogoje. Obenem je Zavod z odločbami odložil ali omogočil obročno poplačilo prispevkov na vloge posameznih zavezancev za 626 milijonov tolarjev prispevkov.

Delež neplačanih prispevkov samozaposlenih in kmetov v letu 2004 je bistveno višji (2,6 %) od deleža neplačanih prispevkov pravnih oseb (0,04 %), pri čemer pravne osebe vplačajo 25 krat več prispevkov kot samozaposleni in kmetje skupaj.

Na dan 31. 12. 2004 znašajo odloženi prispevki 1.410 milijonov tolarjev.

Tabela 35

Neplačani, odloženi in odpisani prispevki ter prispevki, spremenjeni v kapitalske deleže na dan 31. 12. 2004.

PRISPEVKI:	v milijonih tolarjev
– neplačani prispevki	10.161
– zakonsko odloženi prispevki	1.693
– prispevki, spremenjeni v kapitalske deleže	331
SKUPAJ	12.185
– odpisani prispevki v letu 2004	277

Zavod je od vstopa Slovenije v Evropsko unijo dalje v skladu z zakonom o spremljanju državnih pomoči, Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«, Uredbo Evropske komisije št. 69/2001 in pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti s Prilogo I (Ur. l. RS, št.: 7–24/04) moral pristopiti tudi v tako imenovano shemo dodeljevanja državnih pomoči, ki jo odobri Ministrstvo za finance Republike Slovenije. Državne pomoči po pravilu »de minimis« so državne pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo konkurence in kot take ne predstavljajo državnih pomoči.

Povzetek neplačanih, odloženih in odpisanih prispevkov ter spremembe neplačanih prispevkov v kapitalske deleže je opisan v tabeli 35.

4.2.2.2. Odhodki

Zaradi boljše razumljivosti in uporabljene metodologije prikaza v vseh dosedanjih poslovnih poročilih, pojasnjujemo realizacijo odhodkov Zavoda v letu 2004 po namenih porabe sredstev in ne po ekonomski klasifikaciji (to je ob upoštevanju predpisanega kontnega načrta).

Celotni odhodki Zavoda so leta 2004 znašali 405.933 milijonov tolarjev. V primerjavi z letom 2003 so bili za 7,1 % oziroma realno za 3,4 % večji. Do realne rasti odhodkov je prišlo zaradi realnega povečanja skoraj vseh vrst odhodkov. Glede na strukturo odhodkov imajo največjo težo odhodki za zdravstvene storitve. Primerjava realne rasti odhodkov v zadnjih sedmih letih poslovanja Zavoda kaže, da je bila realna rast v letu 2004 ena izmed

Tabela 36

Zavodovi odhodki v letu 2004 v primerjavi z realizacijo leta 2003 in s finančnim načrtom za leto 2004.

v tisoč tolarjih

ODHODKI	Realizacija		FN prerazpor.		Realizacija		Indeks 3/1	Indeks 3/2
	2003	str.	2004	str.	2004	str.		
	1		2		3		4	5
1. Odhodki za osn. zdrav. varstvo	66.835.022	17,6	70.601.657	17,2	70.944.630	17,5	106,1	100,5
2. Odhodki za bolnišnično zdravljenje	165.239.412	43,6	179.742.894	43,8	178.226.848	43,9	107,9	99,2
3. Odhodki za zdraviliško zdravljenje	3.533.005	0,9	3.847.249	0,9	3.615.981	0,9	102,3	94,0
4. Odhodki za socialne zavode	17.371.651	4,6	19.509.972	4,8	19.090.384	4,7	109,9	97,8
5. Odhodki za ostale neprofitne ustanove	971.771	0,3	1.024.134	0,2	1.010.002	0,2	103,9	98,6
SKUPAJ ZDRAVSTVENE STORITVE (1–5)	253.950.861	67,0	274.725.906	66,9	272.887.845	67,2	107,5	99,4
6. Zdravila in ortopedski pripomočki	70.613.929	18,6	75.527.822	18,4	73.835.920	18,2	104,6	97,5
– za zdravila	58.021.269	15,3	62.270.262	15,2	61.041.291	15,0	105,2	97,8
– od tega za delo lekarn	5.677.330		6.056.466		5.921.005	1,5	104,3	97,8
– za medicinske pripomočke	10.077.370	2,7	10.618.983	2,6	10.171.198	2,5	100,9	95,8
– za preskrbo s krvjo in soc. med.	2.515.290	0,7	2.638.577	0,6	2.623.431	0,6	104,3	99,4
7. Zdravljenje v tujini – napotitve	729.734	0,2	781.290	0,2	394.670	0,1	54,1	50,5
8. Mednarodno zavarovanje:	2.375.207	0,6	3.078.130	0,7	2.970.754	0,7	125,1	96,5
– slovenski zavarovanci:	1.715.854	0,5	2.386.470	0,6	2.174.967	0,5	126,8	91,1
– dejanska povračila	315.769	0,1	439.110	0,1	400.194	0,1	126,7	91,1
– pavšalna povračila	1.400.085	0,4	1.947.360	0,5	1.774.773	0,4	126,8	91,1
– tuji zavarovanci	659.353	0,2	691.660	0,2	795.787	0,2	120,7	115,1
SKUPAJ OSTALA ZDRAV.DEJAVNOST (6–8)	73.718.870	19,5	79.387.242	19,4	77.201.344	19,0	104,7	97,0
9. Odhodki za delo Zavoda skupaj:	10.136.228	2,7	11.111.417	2,7	10.866.219	2,7	107,2	97,8
– plače in drugi izdatki zaposlenih	4.098.725	1,1	4.342.985	1,1	4.238.361	1,0	103,4	97,6
– prispevki delodajalca	583.591	0,2	734.029	0,2	711.455	0,2	121,9	96,9
– materialni stroški	4.398.131	1,2	4.839.295	1,2	4.664.193	1,1	106,0	96,4
– investicijski odhodki	1.055.781	0,3	1.195.108	0,3	1.252.210	0,3	118,6	104,8
10. Drugi odhodki skupaj:	40.466.607	10,7	43.885.463	10,7	43.632.443	10,7	107,8	99,4
– za nadomestila odsotnosti	37.922.583	10,0	41.216.777	10,0	40.999.193	10,1	108,1	99,5
– za pogrebne, posmrtnine	2.147.572	0,6	2.252.804	0,5	2.189.978	0,5	102,0	97,2
– za potne stroške, dnevnice, prevoze	396.452	0,1	415.882	0,1	443.272	0,1	111,8	106,6
11. Obresti od zadolževanja	578.303	0,2	1.400.000	0,3	1.326.311	0,3	229,3	94,7
12. Ostalo	18.956	0,0	19.000	0,0	19.000	0,0	100,2	100,0
SKUPAJ ODHODKI (1–12)	378.869.825	100,0	410.529.028	100,0	405.933.162	100,0	107,1	98,9

najnižjih (povprečna letna realna rast odhodkov v obdobju 1998–2003 je znašala 4,3 %).

Odhodke Zavoda sestavljajo:

- odhodki zdravstvene dejavnosti, kamor sodijo odhodki za zdravstvene storitve, zdravila, medicinsko tehnične pripomočke, krvne derivate, socialno medicino, odhodki za zdravljenje v tujini – napotitve in iz naslova mednarodnih zavarovanj, ki so prikazani v okviru postavk tekoči transferi v javne zavode, tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso proračunski uporabniki, transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi transferi posameznikom in tekoči transferi neprofitnim organizacijam v tujini,
- denarne dajatve (nadomestila odsotnosti, pogrebne, posmrtnine, potni stroški, dnevnice, stroški prevozov), ki so prikazane v okviru postavke transferi posameznikom in gospodinjstvom,
- odhodki za delo strokovne službe Zavoda, ki so povezani z izvajanjem dejavnosti Zavoda, in so prikazani v okviru postavk tekoči odhodki in investicijski odhodki,
- obresti od zadolževanja, ki so evidentirani v postavki plačila domačih obresti.

Glavne skupine odhodkov iz tabele 36 so prikazane tudi na sliki 15.

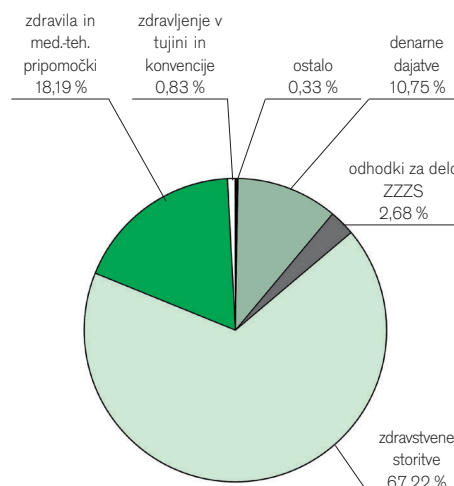
Realizirani odhodki v letu 2004 so za 4.596 milijonov tolarjev oziroma za 1,1 % pod načrtovanimi. Nedoseganje načrtovanih odhodkov je posledica manjših odhodkov na vseh področjih delovanja Zavoda.

Odhodki za zdravstvene dejavnosti

Odhodki za zdravstvene dejavnosti predstavljajo 86,2 % vseh odhodkov Zavoda, kar pomeni za 0,2 odstotne točke manj kot v letu 2003. Deleži odhodkov za zdravstvene dejavnosti so prikazani na sliki 16.

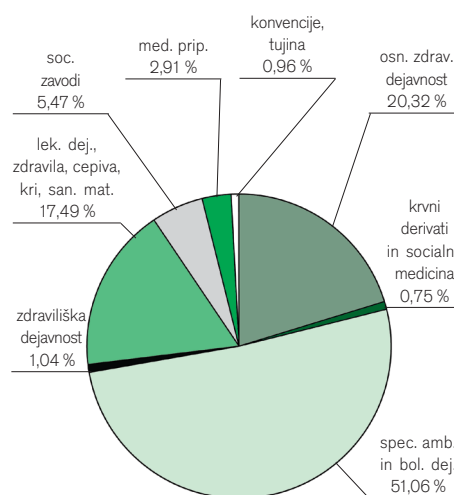
Odhodki za zdravstvene storitve, ki obsegajo izdatke za osnovno, specialistično ambulantno, bolnišnično, zdraviliško dejavnost in dejavnost socialnih zavodov ter ostale neprofitne ustanove, so v letu 2004 znašali 272.907 milijonov tolarjev, kar predstavljajo 67,2 % vseh odhodkov Zavoda. Ta znesek vključuje tudi plačilo 3.151 milijonov tolarjev razširjenih zdravstvenih programov, načrtovanih in opravljenih v letu 2003, vendar plačanih februarja 2004 pri končnem obračunu za leto 2003. Ti odhodki pa vključujejo tudi plačilo dodatnih programov v višini 4.200 milijonov tolarjev, ki so bili načrtovani za leto 2004 (glej poglavje 1.5). Od leta 2004 dalje med odhodki za zdravstvene storitve ne izkazujemo več odhodkov za lekarniško dejavnost (odhodki za delo lekarn), temveč med odhodki za zdravila. Z vključitvijo izdatkov za lekarniško dejavnost v sredstva za zdravila zagotavljamo mednarodno primerljive podatke o izdatkih za zdravila po ekonomski klasifikaciji javnofinančnih izdatkov.

V primerjavi z letom 2004 so bili odhodki za zdravstvene storitve večji za 7,5 % in so dosegli 3,8 % realno rast iz naslova financiranja razširjenih zdravstvenih programov in boljšega vrednotenja programov (glej poglavje 1.5). V skladu z ekonomsko klasifikacijo Zavod te odhodke od leta 2004 dalje izkazuje ločeno za zdravstvene storitve, ki jih opravljajo javni zavodi in tiste, ki jih opravljajo ostali izvajalci, vključeni v javno zdravstveno službo (zasebniki s koncesijo):

Slika 15

Struktura odhodkov Zavoda v letu 2004.

Slika 16

Struktura odhodkov samo za zdravstvene dejavnosti Zavoda v letu 2004 (brez deleža za denarna nadomestila, za delo Zavoda in ostalih odhodkov).

Celotni odhodki Zavoda so leta 2004 znašali 405.933 milijonov tolarjev. V primerjavi z letom 2003 so bili za 7,1 % oziroma realno za 3,4 % večji.

- (a) Odhodki za zdravstvene storitve v javnih zavodih so znašali 242.532 milijonov tolarjev, kalkulatивно razdeljeni na štiri vrste transfernih odhodkov: sredstva za plače, ki predstavljajo 48,2 % ali 116.789 milijonov tolarjev, sredstva za prispevke delodajalca, ki predstavljajo 10,5 % oziroma 25.445 milijonov tolarjev, sredstva za materialne stroške z amortizacijo, ki predstavljajo 40,1 % oziroma 97.353 milijonov tolarjev in sredstva za premije za kolektivno obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (2.945 milijonov tolarjev ali 1,2 %).
- (b) Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso proračunski uporabniki so v letu 2004 znašali 29.272 milijonov tolarjev.
- (c) Odhodki za zdravstvene storitve, ki so bili izplačani direktno zavarovancem pa so v letu 2004 znašali 74 milijonov tolarjev in so prikazani v skupini drugih transferov posameznikom.
- (d) Odhodki za ostale neprofitne organizacije znašajo 1.029 milijonov tolarjev in so po ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavke transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam ter tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb. S temi izdatki so bili v glavnem financirani programi obnovitvene rehabilitacije in zdravstveno letovanje otrok.

V celotni strukturi odhodkov za zdravstvene storitve znašajo odhodki za javne zavode 88,9 % vseh odhodkov, razliko 11,1 % vseh odhodkov pa predstavljajo odhodki za druge izvajalce javnih služb.

Odhodki za zdravstvene storitve so dosegli 99,3 % načrtovanih za leto 2004. Do nedoseganja plana je prišlo zaradi manjših odhodkov za:

- (1) bolnišnično dejavnost za okoli 1,5 milijarde tolarjev,
- (2) zdraviliško dejavnost za okoli 0,2 milijarde tolarjev in
- (3) dejavnost socialnih zavodov za 0,4 milijarde tolarjev.

Odhodki za osnovno zdravstveno dejavnost so bili v primerjavi z letom 2003 večji za 6,1 % (2,4 % realna rast) ter so v skladu z načrtovanimi.

Odhodki za specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje so bili v primerjavi z preteklim letom večji za 7,9 % (4,2 % realna rast) ter dosegli 99,2 % finančnega načrta za leto 2004.

Odhodki za zdraviliško zdravljenje so bili nominalno večji za 2,3 % v primerjavi z letom 2003, izkazovali so negativno realno rast ter so za 6 % pod načrtovanimi. Nerealiziran program zdraviliškega zdravljenja je posledica ukrepov Zavoda za zmanjšanje razkoraka med prihodki in odhodki, saj so ocene na podlagi polletnih podatkov kazale, da bodo presegli načrtovane.

Odhodki za socialne zavode so bili v primerjavi z letom 2003 večji za 9,9 % (6,1 % realna rast) in so bili nekoliko pod načrtovanimi zaradi tega, ker načrtovana širitev kapacitet ni bila usklajena s finančnimi sredstvi.

Odhodki za neprofitne organizacije so dosegli okoli 98,6 % finančnega načrta za leto 2004, v primerjavi z predhodnim letom pa do bili večji za 3,9 %. Med neprofitne organizacije sodijo dobrodelnice organizacije, društva in podobne ustanove, ki izvajajo tudi zdravstvene programe v javnem interesu. Med te odhodke so vključene tudi posebne pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, sofinanciranje zdravstvenega letovanja otrok, ipd.

V celotni strukturi odhodkov za zdravstvene storitve znašajo odhodki za javne zavode 88,9 % vseh odhodkov, razliko 11,1 % vseh odhodkov pa predstavljajo odhodki za druge izvajalce javnih služb.

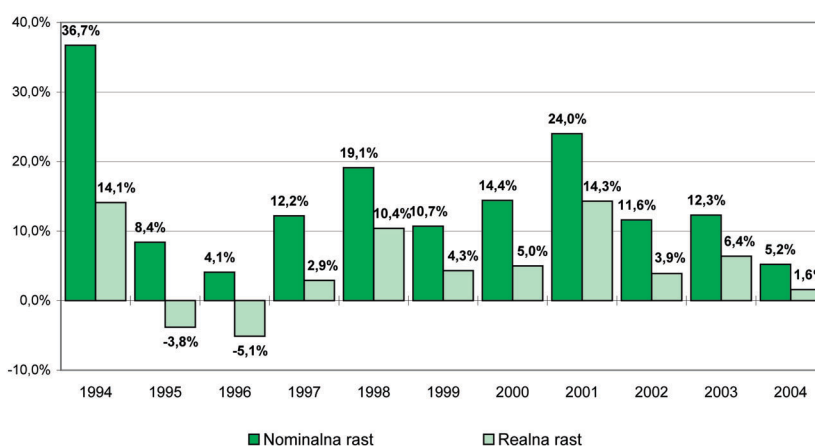
Primerjava odhodkov za zdravstvene storitve za več let nazaj kaže na vsakoletno realno povečanje odhodkov za zdravstvene storitve. To velja tudi za leto 2004 (slika III v predgovoru).

Odhodki za zdravila, medicinsko-tehnične pripomočke, kri in socialno medicino so v letu 2004 znašali 73.836 milijonov tolarjev in so za 2,2 % manjši od načrtovanih. V primerjavi z letom 2003 so bili večji za 4,6 %, kar predstavlja 1 % realno rast. Odhodki te skupine predstavljajo v strukturi odhodkov Zavoda 18,2 % delež, zato ima njihovo gibanje (predvsem odhodki za zdravila) pomemben vpliv na celotne odhodke Zavoda. Ti odhodki so po ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode, tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb in v majhnem obsegu v drugih transferih posameznikom.

Na te odhodke so najbolj vplivali **izdatki za zdravila**, ki so znašali 61.041 milijonov tolarjev in so le za 930 milijonov tolarjev realno večji. V primerjavi z letom 2003 so porasli za 5,2 % oziroma realno za 1,6 %. Glede na pretekla leta se je povečal tudi njihov strukturni delež v celotnih odhodkih Zavoda za okoli 1,2 odstotne točke, predvsem zaradi drugačnega evidentiranja odhodkov za lekarniško dejavnost v letu 2004 glede na pretekla leta. Med odhodki za zdravila so od 1. 1. 2004 dalje zajeti tudi odhodki za lekarniško dejavnost, ki so v letu 2004 znašali 5.921 milijonov tolarjev in predstavljajo 9,7 % delež glede na celotne odhodke za zdravila. Zaradi te spremembe in realnejše primerjave so primerljivi podatki o porabi sredstev za zdravila na zavarovano osebo za leta pred letom 2004, popravljene tako, da tudi za ta leta vključujejo izdatke za dejavnost lekarn. Odhodki za zdravila so po novi ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode (50.110 milijonov tolarjev oziroma 82,1 % vseh odhodkov za zdravila), v postavki tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb (10.776 milijonov tolarjev ali 17,7 %) in v postavki drugi transferi posameznikom (155 milijonov tolarjev ali 0,2 %).

Realna rast odhodkov za zdravila v letu 2004 je bila najnižja zabeležena realna rast v zadnjih osmih letih in je posledica učinkov sistema medsebojno zamenljivih zdravil in uspešnih pogajanj z dobavitelji zdravil za dodatno znižanje cen zdravil (slika III v predgovoru). Primerjave v realni rasti za obdobje zadnjih deset let so prikazane v sliki 17. Fizični kazalniki o porabi

Primerjava odhodkov za zdravstvene storitve za več let nazaj kaže na vsakoletno realno povečanje odhodkov za zdravstvene storitve.

Slika 17

Nominalna in realna rast izdatkov za zdravila med letoma 1994 in 2004.

zdravil kažejo, da se je število receptov predpisanih v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja povečalo za 3,3 %.

Projekcije kažejo, da ni realno pričakovati, da bi bile tudi v prihodnjih letih na tem področju dosežene tako nizke realne rasti kot v letu 2004. Tudi v večini razvitih držav, ki vodijo aktivno politiko obvladovanja izdatkov znašajo realne rasti med 5 in 10 % letno.

Odhodki za medicinsko-tehnične pripomočke so v letu 2004 znašali 10.171 milijonov tolarjev in pod načrtovanimi. V primerjavi z letom 2003 so se odhodki nominalno povečali le za 0,9 %. Na velikost teh odhodkov so vplivali nižji cenovni standardi za večino medicinsko-tehničnih pripomočkov, ki so posledica uspešnih pogajanj z dobavitelji pripomočkov, od 1. 10. 2004 dalje pa tudi zaradi prenosa inkontinenčnega programa (plenice) v program socialnovarstvenih zavodov. Skupni prihranki v letu 2004 znašajo 385 milijonov tolarjev, od tega prihranki iz naslova nižjih cenovnih standardov 225 milijonov tolarjev (na letni ravni bodo prihranki znašali 850 milijonov tolarjev) in iz naslova prenosa inkontinenčnega programa 160 milijonov tolarjev (na letni ravni 676 milijonov tolarjev).

Odhodki za medicinsko-tehnične pripomočke so po novi ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode (3.315 milijonov tolarjev oziroma 32,6 % vseh odhodkov), v postavki tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb (6.771 milijonov tolarjev ali 66,6 %) in v postavki drugi transferi posameznikom (84 milijonov tolarjev ali 0,8 %).

Odhodki za kri, krvne derivate, cepiva in distribucijo cepiva znašajo 2.623 milijonov tolarjev. V primerjavi z letom 2003 so bili večji za 4,3 % in so bili v skladu z načrtovanimi.

Odhodki za zdravljenje v tujini – napotitve in odhodki za mednarodno zavarovanje so znašali skupno 3.366 milijonov tolarjev. Ti odhodki so prikazani v okviru postavke tekoči transferi v tujino in delno v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode.

Za zdravljenje v tujini je bilo porabljen 395 milijonov tolarjev, kar je za 50,5 % manj kot leta 2003. Pri tem beležimo manj napotitev na zdravljenje v tujino kot je to bilo v preteklih letih, predvsem zaradi tega, ker se določena zahtevna zdravljenja v preteklih letih pri nas niso izvajala v skladu s potrebami prebivalstva, ker ni bilo na voljo dovolj zmogljivosti (npr. srčne operacije, presaditev kostnega mozga, ipd.). V tem znesku pa so vključeni stroški v višini 8 milijonov tolarjev za napotitve slovenskih zavarovancev na obsevanje v Celovec in Trst zaradi okvare obsevalnih naprav na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Vendar ta znesek še ni dokončen, ker v letu 2004 še niso bili prejeti in plačani računi za vse napotene.

Odhodki iz naslova mednarodnega zavarovanja predstavljajo povračila stroškov za zdravstvene storitve in material za zavarovance, ki začasno oziroma stalno bivajo v drugi državi (tekoči transferi v tujino) in za tuje zavarovance, ki začasno bivajo v Republiki Sloveniji (tekoči transferi v javne zavode). Pravice med državami Evropske unije so urejene z Uredbama EGS (št. 1408/71 in 574/72), z ostalimi državami izven Evropske unije pa z meddržavnimi sporazumi. Ne glede na to, kako so pravice urejene, pa se stroški zdravljenja obračunavajo po dejanskih stroških ali v dogovorjenem pavšalnem znesku. Tovrstni odhodki so leta 2004 znašali 2.971 milijonov tolarjev, od tega je bilo namenjeno za povračila stroškov, ki so jih

Realna rast odhodkov za zdravila v letu 2004 je bila najnižja zabeležena realna rast v zadnjih osmih letih in je posledica učinkov sistema medsebojno zamenljivih zdravil in uspešnih pogajanj z dobavitelji zdravil za dodatno znižanje cen zdravil.

V primerjavi z letom 2003 so se odhodki nominalno povečali le za 0,9 %. Na velikost teh odhodkov so vplivali nižji cenovni standardi za večino medicinsko-tehničnih pripomočkov,

Uveljavljali slovenski zavarovanci zaradi zdravljenja v tujini 2.175 milijonov tolarjev, povračil stroškov, ki so jih uveljavljali tuji zavarovanci pa je bilo za 796 milijonov tolarjev. V primerjavi z letom 2003 so bili ti odhodki večji za 25,1 % in so bili v skladu z načrtovanimi. Največ odhodkov je bilo realiziranih na osnovi sporazuma z Republiko Hrvaško v višini 1.938 milijonov tolarjev.

Denarne dajatve

Denarne dajatve za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja vključujejo nadomestila odsotnosti, pogrebne, posmrtnine, potne stroške ter dnevnice. Ti odhodki so bili v letu 2004 realizirani v višini 43.632 milijonov tolarjev in so za 0,6 % ali za 250 milijonov tolarjev pod načrtovanimi. V primerjavi z lanskoletno realizacijo so nominalno večji za 7,8 %, realno pa za 4 %.

Največji delež v denarnih dajatev imajo **nadomestila za odsotnost z dela**. V letu 2004 so bila izplačana nadomestila v višini 40.999 milijonov tolarjev, kar je za 8,1 % več v primerjavi z letom 2003, oziroma realno za 4,3 %.

Podatki o gibanju absentizma v letu 2004 so predstavljeni v poglavju 3.3.1.

Denarna **povračila za pogrebne in posmrtnine** so bila realizirana v višini 2.190 milijonov tolarjev in so bila za 2 % večja v primerjavi z letom 2003.

Povračila potnih stroškov, dnevnic in prevozov v zvezi z zdravljenjem so se povečala za 11,8 %, kar predstavlja 7,9 % realno rast.

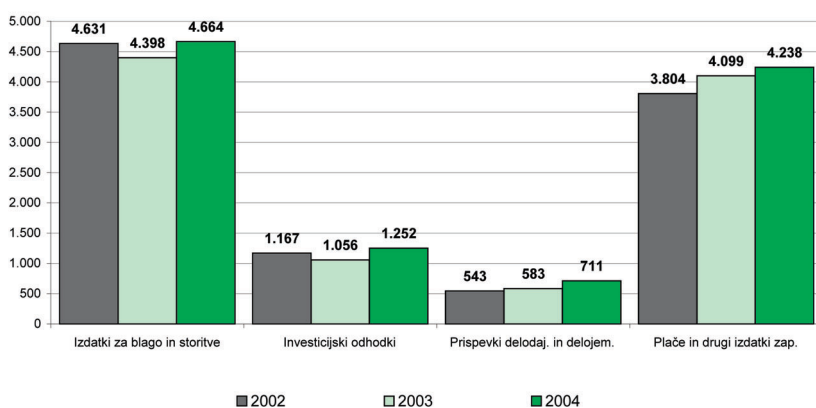
Odhodki za delo strokovne službe Zavoda

Za delo strokovne službe Zavoda v letu 2004 so nastali odhodki v višini 10.866 milijonov tolarjev in predstavljajo 2,7 % vseh odhodkov. Delež odhodkov v vseh odhodkih je enak kot v preteklem letu in za 0,2 odstotne točke manj kot leta 2002. V izkazu prihodkov in odhodkov Zavoda po ekonomski klasifikaciji se izkazujejo kot tekoči odhodki (v postavkah plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalca za socialno varnost, izdatki za blago in storitve) in investicijski odhodki.

V letu 2004 so bila izplačana nadomestila v višini 40.999 milijonov tolarjev, kar je za 8,1 % več v primerjavi z letom 2003, oziroma realno za 4,3 %.

Za delo strokovne službe Zavoda v letu 2004 so nastali odhodki v višini 10.866 milijonov tolarjev in predstavljajo 2,7 % vseh odhodkov.

v milijonih tolarjev

Slika 18

Odhodki za delo službe Zavoda v letu 2004 v primerjavi z letoma 2002 in 2003.

Odhodki za delo službe so bili v okviru načrtovanih odhodkov in bili za 7,2 % nominalno oziroma 3,5 % realno večji v primerjavi z letom 2003. Izdatki za blago in storitve predstavljajo 43 %, izdatki za plače in drugi izdatki zaposlenim 39 %, prispevki delodajalcev za socialno varnost 6,5 %, investicijski odhodki pa 11,5 % vseh odhodkov za delo službe (slika 18).

Izdatki službe za blago in storitve so znašali 4.664 milijonov tolarjev in so realno višji za 2,4 % glede na leto prej, vendar so v okviru načrtovanih.

V okviru izdatkov za blago in storitve so bili stroški po posameznih vrstah naslednji:

- za pisarniški in splošni material in storitve 534 milijonov tolarjev (pisarniški material, čistilni material, založniške in tiskarske storitve, časopisi, strokovna literatura, računalniške, računovodske, revizorske in svetovalne storitve);
- za posebni material in storitve v višini 8 milijonov tolarjev (uniforme, službena oblačila, zaračunljive tiskovine);
- za energijo, vodo komunalne storitve in komunikacije 644 milijonov tolarjev (električna energija, ogrevanje, plin, voda in komunalne storitve, odvoz smeti, poštnina in kurirske storitve);
- za prevozne stroške in storitve 37 milijonov tolarjev (goriva in maziva za prevozna sredstva, vzdrževanje in popravila vozil, registracija vozil);
- za izdatke za službena potovanja 65 milijonov tolarjev (dnevnice, stroški prevoza, hotelske storitve, cestnine, parkirnine);
- za tekoče vzdrževanje 618 milijonov tolarjev (vzdrževanje poslovnih in stanovanjskih objektov ter tekoče vzdrževanje komunikacijske in programske opreme);
- za najemnine, zakupnine 762 milijonov tolarjev (za poslovne objekte, garaže, programsko opremo, nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, licenčnine);
- za davek na izplačane plače 256 milijonov tolarjev;
- za kazni in odškodnine 12 milijonov tolarjev;
- za druge operativne odhodke 1.728 milijonov tolarjev (provizije DURS in UJP, stroški izobraževanja, pogodbe o delu, avtorski honorarji, sejnine udeležencem na organih upravljanja, šolnine delavcem, stroški sodnih postopkov, sodni stroški, storitve odvetnikov in notarjev, plačila bančnih storitev). V tej postavki predstavlja največji odhodek plačilo provizije Davčni upravi Republike Slovenije v višini 1.198 milijonov tolarjev.

Izdatki za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevki delodajalcev **za socialno varnost** so znašali 4.950 milijonov tolarjev in pomenijo nominalno 5,7 %, oziroma realno 2 % več kot v letu 2003. Povprečna bruto plača na zaposlenega v Zavodu v letu 2004 je znašala 339.138 tolarjev, povprečna neto plača pa 209.424 tolarjev.

Investicijski odhodki so znašali 1.252 milijonov tolarjev in predstavljajo izdatke za nakup osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje. Največji delež predstavljajo izdatki za nakup osnovnih sredstev, ki so v letu 2004 znašali 1.147 milijonov tolarjev. Največ sredstev je bilo namenjenih za nakup opreme 908 milijonov tolarjev, od tega največ za nakup strojne in programske opreme (838 milijonov tolarjev), nakup zgradb in prostorov

Povprečna bruto plača na zaposlenega v Zavodu v letu 2004 je znašala 339.138 tolarjev, povprečna neto plača pa 209.424 tolarjev.

68 milijonov tolarjev, novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije 48 milijonov tolarjev, nakup nematerialnega premoženja 55 milijonov tolarjev (licence in programi – finančni najem), študije o izvedljivosti projektov 25 milijonov tolarjev ter za nakup drugih osnovnih sredstev 43 milijonov tolarjev. Izdatki za investicijsko vzdrževanje vključujejo tekoče vzdrževanje poslovnih stavb in instalacij in so znašali 105 milijonov tolarjev.

Investicijski odhodki so preseglji načrtovane po finančnem načrtu za 4,8 % izključno zaradi prestrukturiranja odhodkov za najem prostorov na Mali ulici v Ljubljani (v finančnem načrtu za leto 2004 so bili načrtovani odhodki za najemnino teh prostorov, ki se evidentirajo med materialnimi izdatki, po sklenjeni pogodbi o finančnem najemu pa se posamezni plačani obroki evidentirajo med investicijskimi odhodki). V primerjavi z letom 2003 so ti odhodki nominalno večji za 18,6 % oziroma realno za 14,5 %.

Od vseh odhodkov za delo strokovne službe Zavoda je 3 % oziroma 330 milijonov tolarjev nastalo v zvezi z dejavnostjo opravljanja **storitev za trg**. Kriterij za uvrstitev odhodkov povezanih s tržno dejavnostjo je enak tistemu za določanje tržnih prihodkov.

4.2.2.3. Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb izkazuje prejeta vračila danih posojil in prodajo kapitalskih deležev na eni strani in dana posojila ter povečanje kapitalskih deležev na drugi strani. Končno stanje tega računa vpliva na stanje sredstev na računih Zavoda in na višino primanjkljaja.

Zavod je v letu 2004 prejel vračila danih posojil in naložb v višini 36 milijonov tolarjev (vračila posojil od posameznikov znašajo 6 milijonov tolarjev in vračilo dolgoročnega depozita v višini 30 milijonov tolarjev). S prodajo kapitalskih deležev je realiziral 12 milijonov tolarjev (v plačilo so zapadle obveznice Sklada RS za razvoj, ki jih je Zavod dobil na osnovi stanovanjskega zakona).

Zavod v letu 2004 ni dajal posojil, prav tako ni kupoval kapitalskih deležev. Zato je razlika med prejetimi in danimi posojili pozitivna in znaša 48 milijonov tolarjev (tabela 37).

4.2.2.4. Izkaz računa financiranja

Izkaz računa financiranja izkazuje zadolževanje in odplačila dolga. Zavod se je v letu 2004 zadolževal vse leto (razlogi za zadolževanje Zavoda so podrobneje opisani v prvem poglavju). V letu 2004 se je Zavod kumulativno zadolžil v višini 284.706 milijonov tolarjev. Zadolževanja so predstavljala najetje kredita pri poslovnih bankah (v prvem polletju za obdobje pol leta) in predvsem pri Zakladnici ministrstva za finance. Najeta posojila pri

Investicijski odhodki so znašali 1.252 milijonov tolarjev in predstavljajo izdatke za nakup osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje.

Tabela 37

Izkaz računa finančnih terjatev in naložbe na dan 31. 12. 2004.

	v tisoč tolarjih
	Leto 2004
I. Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	48.355
A) Prejeta vračila danih posojil	36.132
– prejeta vračila danih posojil – od posameznikov	36.132
B) Prodaja kapitalskih deležev	12.223
– sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v finančnih institucijah	12.223
II. Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
III. Prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev (I–II)	48.355

Tabela 38

Izkaz računa financiranja na dan 31. 12. 2004.

	v tisoč tolarjih
	Leto 2004
I. Domače zadolževanje	28.650.000
– najeti krediti pri poslovnih bankah	0
– najeti krediti pri državnem proračunu	28.650.000
II. Odplačila domačega dolga	18.882.000
– odplačila kreditov poslovnim bankam	8.700.000
– odplačila kreditov državnemu proračunu	10.182.000
Neto zadolževanje (I–II)	9.768.000

Zakladnici ministrstva za finance so bila povprečno v petnajstih dneh tudi vrnjena. V letu 2004 je bilo odplačanih za 274.938 milijonov tolarjev posojil, tako da je ob koncu leta Zavod izkazal za 28.650 milijonov tolarjev dolga (od tega je znašal dolg iz preteklih let 18.882 milijonov tolarjev, tekoča zadolžitve pa 9.768 milijonov tolarjev) (tabela 38).

4.2.3. Izid poslovanja

Zavod je poslovanje v letu 2004 zaključil s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 9.750 milijonov tolarjev. Prihodki so znašali 396.183 milijonov tolarjev, odhodki pa 405.933 milijonov tolarjev. Pozitivno stanje računa finančnih terjatev in naložb je vplivalo na zmanjšanje primanjkljaja iz izkaza prihodkov in odhodkov za 48 milijonov tolarjev. Izkazan neodplačan neto dolg v letu 2004 znaša 9.768 milijonov tolarjev in predstavlja glavni vir za financiranje primanjkljaja. Preostala razlika v znesku 66 milijonov tolarjev pa pomeni povečanje sredstev na računih.

Za izkazano povečanje sredstev na računih se je splošni sklad Zavoda v bilanci stanja Zavoda na dan 31. 12. 2004 zmanjšal za manj, kot je znašalo zmanjšanje sklada na osnovi primanjkljaja prihodkov in odhodkov (tabela 39).

Zavod je poslovanje v letu 2004 zaključil s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 9.750 milijonov tolarjev.

4.3. Zaključne ugotovitve

Zavod je v letu 2004 zagotavljal redno financiranje izvajalcev zdravstvenih storitev v pogodbeno dogovorjenih rokih in obsegu skladno s splošnim dogovorom in področnimi dogovori za leto 2004 ter tekoče

Tabela 39

Prihodki in odhodki ter prejemki in izdatki v letu 2004.

	v milijonih tolarjev
	leto 2004
A. Bilanca prihodkov in odhodkov:	
prihodki	396.183
odhodki	405.933
primanjkljaj	–9.750
B. Račun finančnih terjatev in naložb:	
prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	48
dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev	48
C. Račun financiranja:	
zadolževanje	28.650
odplačila dolga	18.882
neto zadolževanje	9.768
ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (A+B+C)	66

zagotavljal pokrivanje socialnih transferov za pravice za obvezno zdravstveno zavarovanje, vendar z zadolževanjem.

Primanjkljaj leta 2004 je bil za 4.670 milijonov tolarjev manjši od načrtovanega, kar je tudi rezultat aktivnosti Zavoda za obvladovanje odhodkov za zdravstvene storitve, zdravila in medicinsko-tehnične pripomočke ter aktivnosti na področju regresnih zahtevkov. Natančneje so razlogi pojasnjeni v poglavju 1.6. in 2.2.2. Zavod je del prihrankov, realiziranih v letu 2004, namenil tudi za razširjene zdravstvene programe in za boljše vrednotenje programov v skupni višini 2,9 milijarde tolarjev. V kolikor se ta del prihrankov ne bi porabil za financiranje dodatnih programov, bi v letu 2004 znašal primanjkljaj Zavoda okoli 6,8 milijarde tolarjev.

Primanjkljaj v letu 2004 je bil v primerjavi s primanjkljajem leta 2003 za 14,4 % oziroma za 1.595 milijonov tolarjev manjši. Zavod že peto leto zapored posluje s primanjkljajem (tabela 40). Prvi dve leti poslovanja s primanjkljajem je le tega lahko pokrival iz lastnih virov (zmanjšanje splošnega sklada). Vendar pa se je v tem obdobju že začel tudi likvidnostno zadolževati, tako da mu je še v istem letu uspelo v celoti vrniti najeta posojila. Zadnja tri leta pa se Zavod zadolžuje zaradi tekočega zagotavljanja likvidnostne sposobnosti za obveznosti ter za financiranje primanjkljajev.

Tekoče realizirani primanjkljaj v letu 2004 predstavlja 2,4 % odhodkov (oziroma 28,8 % povprečnih mesečnih odhodkov Zavoda v letu 2004). Zadolževanje, s katerim se zagotavlja financiranje vseh nepokritih primanjkljajev, predstavlja 84,7 % povprečnih mesečnih odhodkov (ali 7 % letne porabe sredstev). Projekcija poslovanja Zavoda za leto 2005 predvideva pokritje nepokrite izgube iz preteklih let (konvergenčni program) in uravnoteženo poslovanje brez primanjkljajev.

Zavod je v letu 2004 zagotavljal redno financiranje izvajalcev zdravstvenih storitev ter tekoče zagotavljal pokrivanje socialnih transferov za pravice za obvezno zdravstveno zavarovanje, vendar z zadolževanjem.

Tabela 40

Pregled realiziranega primanjkljaja in zadolževanje Zavoda v razdobju 2000–2004.

	2000	2001	2002	2003	2004
Tekoči primanjkljaj	-3.042	-11.754	-8.769	-11.345	-9.750
Kumulativni primanjkljaj	-3.042	-14.796	-23.565	-34.910	-44.660
Kumulativni nepokriti primanjkljaj	0	0	7.686	18.882	28.650
Tekoče zadolževanje	0	0	7.686	11.196	9.768
Kumulativno zadolževanje	0	0	7.686	18.882	28.650

v tisoč tolarjih